

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta sekä laeiksi rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 3 ja 13 §:n ja ulkomaisten väliyhteisöjen osakkaiden verotuksesta annetun lain 2 a §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta. Laki korvaisi voimassa olevan keskinäisestä virka-avusta verotuksen alalla Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä annetun lain.

Ehdotetulla lailla pantaisiin täytäntöön neuvoston direktiivi hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi myös rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annettua lakia ja ulkomaisten väliyhteisöjen osakkaiden verotuksesta annettua lakia

niissä olevien direktiiviä koskevien viittausten osalta.

Direktiivin täytäntöönpanossa sovellettaisiin valtiosopimusten voimaansaattamisessa käytettyä lainsäädäntötekniikkaa. Ehdotettu täytäntöönpanolaki olisi valtiosopimusten niin sanottujen sekamuotoisten voimaansaatmislakien kaltainen sekamuotoinen täytäntöönpanolaki. Tässä täytäntöönpanotavassa kansallisella täytäntöönpanolailla säädetään direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset Suomessa lakina noudatettaviksi.

Direktiivin mukaan jäsenvaltioiden on tehtävä yhteistyötä direktiivissä tarkoitettuja veroja koskevassa tietojenvaihdossa, tietojen hankinnassa, samanaikaisissa tarkastuksissa ja tiedoksi antamisessa.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian ja sovellettavaksi vuoden 2013 alusta alkaen.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT.....	3
1 NYKYTILA.....	3
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET.....	4
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET.....	5
4 ESITYKSEN VALMISTELU.....	5
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT.....	6
1 DIREKTIIVIN SISÄLTÖ JA SEN SUHDE SUOMEN LAINSÄÄDÄNTÖÖN.....	6
2 LAKIEHDOTUKSEN PERUSTELUT.....	15
2.1 Laki hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta.....	15
2.2 Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta.....	16
2.3 Laki ulkomaisten väliyhteisöjen osakkaiden verotuksesta.....	16
3 VOIMAANTULO.....	16
4 SUHDE PERUSTUSLAKIIN JA SÄÄTÄMISJÄRJESTYS.....	16
LAKIEHDOTUKSET.....	18
Laki hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta.....	18
Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 3 ja 13 §:n muuttamisesta.....	20
Laki ulkomaisten väliyhteisöjen osakkaiden verotuksesta annetun lain 2 a §:n muuttamisesta.....	21
LIITE.....	22
RINNAKKAISTEKSTIT.....	22
Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 3 ja 13 §:n muuttamisesta.....	22
Laki ulkomaisten väliyhteisöjen osakkaiden verotuksesta annetun lain 2 a §:n muuttamisesta.....	23

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

Suomessa ei ole erillistä verotusalan kansainvälistä hallinnollista yhteistyötä sääntelevää lakia.

Vuoden 2012 loppuun asti sovellettava jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten keskinäisestä avusta välittömien verojen alalla 19 päivänä joulukuuta 1977 annettu neuvoston direktiivi 77/799/ETY, jäljempänä *vanha direktiivi*, on täytäntöönpanttu keskinäisestä virka-avusta verotuksen alalla Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä 16 päivänä joulukuuta 1994 annetulla lailla (1220/1994).

Verotusalan hallinnollisella yhteistyöllä tarkoitetaan yleensä verotusta koskevaa tietojenvaihtoa, joka on tärkein yhteistyömuoto, samanaikaisia verotarkastuksia ja verotusasiakirjojen tiedoksiantoa.

Vanhaa direktiiviä on viimeksi muutettu 20 päivänä marraskuuta 2006 annetulla neuvoston direktiivillä 2006/98/EY tiettyjen direktiivien mukauttamisesta verotuksen alalla Bulgarian ja Romanian liittymisen johdosta.

Suomi voi pyytää virka-apua muilta EU:n jäsenvaltioilta tulovero- tai perintöverosopimusten, erillisten virka-apusopimusten, Pohjoismaiden välillä virka-avusta veroasioissa tehdyn sopimuksen (SopS 37/1991) ja Euroopan neuvoston ja OECD:n laatiman, veroasioissa annettavaa keskinäistä virka-apua koskevan yleissopimuksen (SopS 21/1995 ja SopS 40/2011) perusteella.

Suomella on voimassa oleva tietojenvaihdon mahdollistava verosopimus Kyprosta lukuun ottamatta kaikkien EU:n jäsenvaltioiden kanssa: Alankomaat (SopS 84/1997 ja 31/1998), Belgia (SopS 66/1978 ja 54/1997), Bulgaria (SopS 11/1986), Espanja (SopS 67/1968, 14/1974, 39/1974, 109/1991 ja 74/1992), Irlanti (SopS 88/1993), Iso-Britannia (SopS 2/1970, 31/1974, 26/1981, 8/1987, 2/1992, 75/1992 ja 63/1997), Italia (SopS 55/1983), Itävalta (SopS 18/2001 ja 95/2011), Kreikka (SopS 58/1981), Latvia (SopS 92/1993), Liettua (SopS 94/1993), Luxemburg (SopS 18/1983, 60/1992 ja 62/2010), Malta (SopS 82/2001), Portugali

(SopS 27/1971), Puola (SopS 21/2010), Ranska (SopS 8/1972 ja 5/1976), Romania (SopS 7/2000), Ruotsi (SopS 26 ja 95/1997, 34/1998, 127/2008 ja 43/2009), Saksa (SopS 18/1982), Slovakia (SopS 28/2000), Slovenia (SopS 70/2004), Tanska (mukaan lukien Färsaaret; SopS 26 ja 95/1997, 34/1998, 127/2008 ja 43/2009), Tsekki (SopS 80/1995 ja 5/1996), Unkari (SopS 51/1981) ja Viro (SopS 96/1993).

Tietojenvaihdon Suomen ja Kyproksen välillä mahdollistava verosopimus on allekirjoitettu marraskuussa 2012.

Suomi voi pyytää tietoja tuloverosta ja eräistä muista veroista veroasioissa annettavasta oikeussuojasta ja oikeusavusta Suomen Tasavallan ja Saksan Valtakunnan välillä tehdyn sopimuksen (SopS 4/1936) mukaan.

Suomi on tehnyt erilliset muun muassa tietojenvaihtoa tai samanaikaisia verotarkastuksia koskevat soveltamissopimukset muun muassa Latvian, Liettuan, Puolan ja Viron kanssa (SopS 56/2003, 35/2003, 36 ja 37/2004).

Pohjoismaiden välillä virka-avusta veroasioissa tehty sopimus mahdollistaa veroasioita koskevan tietojenvaihdon, samanaikaiset verotarkastukset ja tiedoksi antamisen kahden EU:n pohjoismaisen jäsenvaltion eli Ruotsin ja Tanskan kanssa.

Veroasioissa annettavaa keskinäistä virka-apua koskevan yleissopimuksen perusteella Suomi voi pyytää kaikkien tai useimpien verojensa ja sosiaaliturvamaksujensa osalta tietoja, tiedoksi antamista tai samanaikaisia verotarkastuksia seuraavilta yleissopimuksen osapuolilta EU:n jäsenvaltioilta: Alankomaat, Belgia, Espanja, Iso-Britannia, Puola, Ranska, Ruotsi, Slovenia ja Tanska.

Suomella on perinnön kaksinkertaisen verotuksen estävä sopimus voimassa seuraavien jäsenvaltioiden kanssa: Alankomaat (SopS 48/1955), Ranska (SopS 26/1959), Ruotsi (SopS 83/1992 ja 103/1993; myös lahjavero) ja Tanska (SopS 83/1992 ja 103/1993; myös lahjavero). Perintöverosopimuksissa on joko verotietojen vaihdon mahdollistava määräys tai viittaus vaihdon mahdollistavaan tuloverosopimuksen määräykseen.

Lisäksi virka-apua voidaan pyytää Euroopan unionin jäsenvaltioilta seuraavien säädösten perusteella: neuvoston asetus (EU) N:o 904/2010 hallinnollisesta yhteistyöstä ja petosten torjunnasta arvonlisäverotuksen alalla, neuvoston asetus (EU) N:o 389/2012 hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverotuksen alalla ja asetuksen (EY) N:o 2073/2004 kumoamisesta ja neuvoston direktiivi (2010/24/EU) keskinäisestä avunannosta veroihin, maksuihin ja muihin toimenpiteisiin liittyvien saatavien perinnässä (perintädirektiivi, L 1526/2011).

Suomi on edellä mainittujen sopimusten ja säädösten perusteella myös velvollinen antamaan tietoja ja muuta virka-apua muille jäsenvaltioille.

Rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) 3 ja 13 §:ssä viitataan vanhaan direktiiviin. Niiden mukaan Suomesta toiseen jäsenvaltioon maksettavan osingon verovapaus ja osingon verotus verotusmenettelystä annetun lain (1558/1995) mukaisessa järjestyksessä edellyttävät muun muassa, että direktiivi on sovellettavissa. Vanhaan direktiiviin on viitattu myös ulkomaisten väliyhteisöjen osakkaiden verotuksesta annetun lain (1217/1994) 2 a §:ssä, jonka mukaan kyseistä lakia ei sovelleta Euroopan talousalueella asuviin yhteisöihin, jos muun muassa vanha direktiivi on sovellettavissa.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksen tarkoituksena on panna täytäntöön 15 päivänä helmikuuta 2011 annettu neuvoston direktiivi 2011/16/EU hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta.

Esityksessä ehdotetaan, että direktiivi täytäntöönpannaan käyttämällä valtiosopimusten voimaansaattamisessa käytettyä niin sanotun sekamuotoisen voimaansaattamislain kaltaista sekamuotoista täytäntöönpanolakia. Blankettimuotoisen täytäntöönpanosäännöksen mukaan direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset olisivat Suomessa lakina noudatettavia. Tämän täytäntöönpanosäännöksen lisäksi lakiehdotus sisältää direktiivin veloitteiden täytäntöönpanon ja soveltami-

sen kannalta tarpeellisia asiasisältöisiä säännöksiä.

Direktiivin soveltamisala laajennetaan kattamaan kaikentyypiset verot. Poikkeuksena ovat pakolliset sosiaaliturvamaksut ja ne välilliset verot, jotka jo kuuluvat jäsenvaltioiden välistä hallinnollista yhteistyötä koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltamisalaan eli tullit, arvonlisävero ja harmonisoidut valmisteverot. Direktiiviä sovelletaan kaikkiin oikeushenkilöihin ja luonnollisiin henkilöihin, yhteenliittymiin ja järjestelyihin.

Direktiivi laajentaa ja helpottaa jäsenvaltioiden välistä yhteistyötä erityisesti tietojenvaihdossa. Pakollinen automaattinen tietojenvaihto aloitetaan vaiheittain. Viiden tulolajin saatavilla olevia tietoja vaihdetaan automaattisesti vuoden 2014 tammikuun 1 päivästä alkavilta verokausilta lähtien. Itse tietojenvaihto käynnistyy vuodesta 2015 alkaen. Asiaa koskevia säännöksiä tarkistetaan myöhemmin komission annettua kertomuksensa. Peruste, joka velvoittaa jäsenvaltion antamaan tietoja, muutetaan OECD:ssä kehitetyn kansainvälisen standardin mukaiseksi. Oikea-aikaisuuden ja tehokkuuden varmistamiseksi asetetaan useita määräaikoja.

Tietoja saanut jäsenvaltio voi eräin edellytyksin käyttää tietoja myös muihin kuin verotuksellisiin tarkoituksiin ja toimittaa saamansa tiedot kolmannelle jäsenvaltiolle.

Jäsenvaltion pitää kerätä pyydytetyt tiedot, vaikka se ei itse tarvitse niitä omiin verotuksellisiin tarkoituksiinsa. Se ei voi kieltäytyä toimittamasta tietoja vain sillä perusteella, että tiedot eivät koske sen kansallista etua, tai sillä perusteella, että tiedot ovat pankin, muun rahoituslaitoksen, välittäjän tai edustajan tai uskotun miehen hallussa tai ne koskevat omistussuusia henkilössä.

Jos jäsenvaltio tarjoaa kolmannelle maalle laajempaa yhteistyötä kuin direktiivi edellyttää, se ei saa kieltäytyä samanlaisen yhteistyön tarjoamisesta toiselle jäsenvaltiolle, joka haluaa aloittaa tällaisen yhteistyön.

Kun jäsenvaltio saa kolmannelta maalta tietoja verojen määrittämistä varten, sen on toimittava tiedot niille jäsenvaltioille, joille tietoista voi olla hyötyä, ja joka tapauksessa kaikille niitä pyytävälle viranomaisille, jos tämä on sallittua kolmannen maan kanssa

tehdyn sopimuksen mukaan. Jäsenvaltio voi henkilötietojen toimittamista kolmansille maille koskevien kansallisten lakiensa mukaisesti toimittaa direktiivin perusteella saatuja tietoja kolmannelle maalle, jos tiedot antanut toimivaltainen viranomaisiin siihen suostuu ja jos kolmas maa on riittävässä laajuudessa sitoutunut yhteistyöhön verorikosten torjumiseen tarvittavan näytön keräämisessä.

Vakiolomakkeita ja sähköistä tietojenvaihtoa on tarkoitus käyttää mahdollisimman laajalti.

Viranomaisten on annettava toisilleen palautetta ja myös vaihdettava näkemyksiä parhaista toimintatavoista ja kokemuksista.

Uuden direktiivin mukaiseen tietojenvaihtoon sovelletaan Euroopan parlamentin ja neuvoston yksilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä ja näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta antaman direktiivin 95/46/EY

täytäntöönpanosäännöksiä, mutta jäsenvaltioiden on eräiltä osin rajoitettava tämän direktiivin soveltamista.

3 Esityksen vaikutukset

Esitys tehostaa ja helpottaa veroja koskevaa tietojenvaihtoa.

Esityksen taloudellisia ja henkilöstöä koskevia vaikutuksia ei voida ennalta tarkasti arvioida.

Verohallinto selvittää parhaillaan erillishankkeessa vuonna 2015 aloitettavan pakollisen automaattisen tietojenvaihdon vaatimuksia, tietojenvaihdon toteuttamista ja seuranta.

4 Esityksen valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Direktiivin sisältö ja sen suhde Suomen lainsäädäntöön

Direktiivissä säädetään viidestä yhteistyötavasta: tietojenvaihto (pyyntöön perustuva, oma-aloitteinen ja automaattinen tietojenvaihto), virkamiesten läsnäolo toisen jäsenvaltion hallintovirastossa ja osallistuminen hallinnollisiin tutkimuksiin, samanaikaiset tarkastukset, asiakirjojen tiedoksianto ja palaute.

Direktiivi perustuu joiltain osin niihin ratkaisuihin, jotka Taloudellisen yhteistyön ja kehityksen järjestö OECD on kaksinkertaisen tulo- ja varallisuusverotuksen poistamista ja verotietojen vaihtamista koskevissa mallisopimuksissaan hyväksynyt.

Suomessa ei ole erillistä verotusalan kansainvälistä hallinnollista yhteistyötä sääntelevää lakia. Vertailu on tästä syystä tehty vanhan direktiivin ja uuden direktiivin säännösten välillä.

I LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET

1 artikla. Kohde. Artiklan 1 kohdan mukaan direktiivissä vahvistetaan säännöt ja menettelyt, joiden mukaan jäsenvaltiot tekevät yhteistyötä vaihtaakseen tietoja.

Tietojen on, OECD:n malliverosopimuksen 26 artiklan ja OECD:n tietojenvaihtoa koskevan mallisopimuksen mukaisesti, oltava ennalta arvioiden olennaisia jäsenvaltioiden direktiivin tarkoittamia veroja koskevien kansallisten lakien hallinnoimiseksi ja täytäntöönpanemiseksi. Vanhan direktiivin mukaan on annettava kaikki tiedot, joiden avulla tulo- ja omaisuusvero voidaan määrätä oikein.

Direktiivi sisältää myös säännökset sähköisestä tietojenvaihdosta ja jäsenvaltioiden ja komission välisestä koordinointi- ja arviointiyhteistyöstä (2 kohta).

Direktiivi ei vaikuta rikosasioissa annettavan keskinäisen oikeusavun sääntöjen soveltamiseen jäsenvaltioissa (3 kohta).

Direktiivi ei myöskään estä jäsenvaltioita täyttämästä muista oikeudellisista välineistä,

kuten sopimuksista, johtuvia laajempaa hallinnollista yhteistyötä koskevia velvoitteita (3 kohta). Tilanne ei tältä osin muutu (vanhan direktiivin 11 artikla), joten esimerkiksi pohjoismainen virka-apusopimus on edelleen sovellettavissa myös Suomen, Ruotsin ja Tanskan välillä.

2 artikla. Soveltamisala. Vanhan direktiivin 1 artiklan 2–4 kohdassa määritellään direktiivin soveltamisalaan kuuluvat verot eli tulo- ja varallisuusvero ja vakuutusmaksuvero ja luetellaan jäsenvaltioiden vastaavat verot.

Uutta direktiiviä sovelletaan kaikentyyppiin jäsenvaltion tai jäsenvaltion alueellisen tai hallinnollisen osa-alueen tai paikallisviranomaisen kantamiin tai niiden puolesta kannettuihin veroihin (1 kohta). Direktiiviä ei kuitenkaan 2 kohdan mukaan sovelleta arvonlisäveroon, tulleihin ja valmisteveroihin, jotka kuuluvat jäsenvaltioiden välistä hallinnollista yhteistyötä koskevan muun unionilainsäädännön alaan. Sama koskee jäsenvaltiolle, sen osa-alueelle tai julkisoikeudellisille sosiaaliturvalaitoksille maksettavia pakollisia sosiaaliturvamaksuja. Vero taas ei tarkoita maksuja, kuten maksut viranomaisen antamista todistuksista ja muista asiakirjoista, ja sopimusluonteisia maksuja, kuten vastike julkisista palveluista (3 kohta). Kohta 4 koskee direktiivin maantieteellistä soveltamisaluetta.

3 artikla. Määritelmät. Artikla sisältää keskeisten käsitteiden määritelmät.

Automaattisella tietojenvaihdolla tarkoitetaan ilman edeltävää pyyntöä tapahtuvaa ennalta määriteltyjen tietojen järjestelmällistä ilmoittamista toiselle jäsenvaltiolle ennalta vahvistetuin väliajoin. Saatavilla olevilla tiedoilla tarkoitetaan pakollista tietojenvaihtoa koskevan 8 artiklan yhteydessä tiedot ilmoittavan jäsenvaltion verotiedostoissa olevia tietoja, jotka voidaan saada käyttöön kyseisen jäsenvaltion tietojen keräämis- ja käsittelymenettelyjä noudattaen.

Henkilön määritelmä kattaa, oikeushenkilöllisyydestä riippumatta, kaikentyyppiset yhteenliittymät ja yksiköt.

Tietojenvaihdossa käytettävä "CCN-verkko" tarkoittaa järjestelmää, joka perustuu yhteiseen tietoliikenneverkkoon (Common Communication Network) ja jonka unioni on kehittänyt kaikkeen toimivaltaisten viranomaisten välillä tullin ja verotuksen alalla sähköisin välinein tapahtuvaan tiedonsiirtoon.

Vanha direktiivi ei sisällä määritelmiä.

4 artikla. *Toiminnan järjestäminen.* Artikla koskee toiminnan organisointia ja hallinnon yhtenäistämistä.

Jos yhteysviranomainen tai toimivaltainen virkamies vastaanottaa yhteistyöpyynnön, jossa sillä ei kansallisen lakinsa tai käytäntönsä mukaan ole toimivaltaa, sen on artiklan 7 kohdan mukaan viipymättä toimitettava pyyntö keskusyhteystoimistolle ja ilmoitettava tästä pyynnön esittäjälle. Artiklan 7 mukainen määräaika alkaa silloin sitä päivää seuraavasta päivästä, jona pyyntö toimitetaan keskusyhteystoimistolle.

Vanhassa direktiivissä ei ole vastaavia säännöksiä.

II LUKU

TIETOJENVAIHTO

I JAKSO

Pyyntöön perustuva tietojenvaihto

5 artikla. *Pyyntöön perustuvaa tietojenvaihtoa koskeva menettely.* Pyyntöön vastaanottava viranomainen on pyynnön esittäjän viranomaisen pyynnöstä velvollinen antamaan jälkimmäiselle kaikki ne direktiivin 1 artiklan 1 kohdassa tarkoitetut tiedot, jotka ovat sen hallussa tai jotka se hallinnollisen tutkimuksen tuloksena saa.

Vanhassa direktiivissä (2 artikla) mukaan jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voi pyytää toisen jäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta yksittäistapausta koskevia tietoja.

6 artikla. *Hallinnolliset tutkimukset.* Artikla velvoittaa pyynnön vastaanottavan viranomaisen tekemään 5 artiklassa tarkoitettujen tietojen saamiseksi tarpeelliset tutkimukset (1 kohta). Jos pyyntö sisältää erityistä tutkimusta koskevan perustellun pyynnön, mutta vas-

taanottava viranomainen katsoo, että tutkimus ei ole tarpeen, se on velvollinen ilmoittamaan pyynnön esittäväälle viranomaiselle syyt tähän (2 kohta).

Pyynnön vastaanottavan viranomaisen on tiedonhankintatoimia suorittaessaan noudatettava samaa menettelyä, jota se noudattaa, kun se toimii omasta aloitteestaan tai jäsenvaltionsa toisen viranomaisen pyynnöstä (3 kohta).

Pyynnön vastaanottavan viranomaisen on toimitettava alkuperäiset asiakirjat, jos tämä ei ole vastoin sen jäsenvaltiossa voimassa olevia säännöksiä ja jos pyynnön esittävä viranomainen tätä nimenomaan pyytää (4 kohta).

Artikla ei sisällä olennaisia muutoksia.

7 artikla. *Määräajat.* Pyydetty tiedot on artiklan 1 kohdan mukaan annettava mahdollisimman pian ja viimeistään kuudessa kuukaudessa pyynnön vastaanottopäivästä. Määräaika on kaksi kuukautta, jos tiedot jo ovat viranomaisen hallussa. Erityistapauksissa voidaan sopia muista määräajoista (2 kohta).

Pyynnön vastaanottaminen on vahvistettava välittömästi ja viimeistään seitsemän työpäivän kuluttua pyynnön vastaanottamisesta (3 kohta). Pyyntöön puutteista on ilmoitettava kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta (4 kohta). Artiklan 1 kohdan mukaiset määräajat alkavat silloin sitä päivää seuraavana päivänä, jona täydentävät tiedot saadaan.

Jos pyynnön vastaanottava viranomainen ei voi vastata pyyntöön määräajassa, sen on välittömästi ja viimeistään kolmessa kuukaudessa pyynnön vastaanottamisesta ilmoitettava pyytävälle viranomaiselle syy tähän ja päivämäärä, johon mennessä se katsoo voivansa vastata pyyntöön (5 kohta).

Jos pyynnön vastaanottavalla viranomaisella ei ole pyydettyjä tietoja hallussaan tai se ei pysty vastaamaan pyyntöön tai 17 artiklassa säädetyillä perusteilla (pyytävä viranomainen ei ole käyttänyt omia tietolähteitään, liikesalaisuus, tietojen keräämisen lainvastaisuus, oikeudellisen vastavuoroisuuden puuttuminen) kieltäytyy vastaamasta pyyntöön, sen on välittömästi ja viimeistään kuukauden kuluessa pyynnön vastaanottamisesta ilmoitettava pyytävälle viranomaiselle syyt tähän (6 kohta).

Vanhan direktiivin mukaan tiedot on annettava viipymättä. Jos tietojen antamisessa on ongelmia tai niiden antamisesta kieltäydytään, siitä on ilmoitettava tietoja pyytäneelle viranomaiselle viipymättä ja mainittava ongelmien luonne tai syyt tietojen antamisesta kieltäytymiselle (5 artikla).

II JAKSO

Pakollinen automaattinen tietojenvaihto

8 artikla. *Pakollisen automaattisen tietojenvaihdon soveltamisala ja edellytykset.* Toimivaltaisten viranomaisten on verokausilta 1 päivästä tammikuuta 2014 alkaen ilmoitettava automaattista tietojenvaihtoa käyttäen toisten jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille tietoja, jotka koskevat jälkimmäisissä valtioissa asuvia henkilöitä ja ovat saatavilla. Velvollisuus koskee viittä tulo- ja pääomalajia, jotka määräytyvät tiedot antavan valtion kansallisen lain perusteella. Lajit ovat työtulo, johtajanpalkkiot, henkivakuutus tuotteet, joita muut tietojenvaihtoa koskevat unionin oikeudelliset välineet ja muut vastaavat toimenpiteet eivät kata, eläkkeet ja kiinteän omaisuuden omistus ja siitä saatava tulo (1 kohta). Jäsenvaltioiden on ennen tammikuuta 2014 ilmoitettava komissiolle tulo- ja pääomalajit, joissa niillä on tietoja saatavilla, ja myöhemmät muutokset tietojen saatavuudessa (2 kohta).

Jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voi ilmoittaa toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle, että se ei halua saada tietoja 1 kohdassa luetelluista tulo- ja pääomalajeista tai tuloista ja pääomista, jotka alittavat tietyn vähimmäismäärän, ja sen on ilmoitettava tästä myös komissiolle. Jos se ei ilmoita komissiolle yhdestäkään lajista, jossa sillä on tietoja saatavilla, voidaan katsoa, että se ei halua saada tietoja 1 kohdan mukaisesti (3 kohta).

Jäsenvaltioiden on ennen vuoden 2016 heinäkuun 1 päivää toimitettava komissiolle vuositilastot automaattisesta tietojenvaihdosta (4 kohta).

Komissio esittää 5 kohdan mukaan ennen vuoden 2017 heinäkuun 1 päivää kertomuksen, joka sisältää yleiskatsauksen ja arvion niistä tilastoista ja tiedoista, jotka koskevat

automaattisen tietojenvaihdon kustannuksia ja hyötyjä ja käytännön näkökohtia. Komissio esittää tarvittaessa neuvostolle ehdotuksen, joka koskee 1 kohdan tulo- ja pääomalajeja ja siinä asetettuja edellytyksiä, mukaan lukien se, että muissa jäsenvaltioissa asuvia koskevien tietojen pitää olla saatavilla. Kun neuvosto käsittelee ehdotusta, se arvioi mahdollisuutta yhä vahvistaa automaattisen tietojenvaihdon tehokkuutta ja toimivuutta ja nostaa sen tasoa tarkoituksessa, että jokaisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen ilmoittaa automaattisella tietojenvaihdolla toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle tässä toisessa valtiossa asuvia henkilöitä koskevat tiedot verotuskausilta 1 päivästä tammikuuta 2017 alkaen vähintään kolmesta 1 kohdassa luetellusta erityisestä tulo- ja pääomalajista (a alakohta) ja 1 kohdan luetteloa laajennetaan kattamaan osinko, luovutusvoitto ja rojaliti (b alakohta).

Tiedot on ilmoitettava vähintään kerran vuodessa, kuudessa kuukaudessa jäsenvaltion sen verovuoden päättymisestä, jona tiedot tulivat saataville (6 kohta).

Jos jäsenvaltiot keskinäisissä sopimuksissaan sopivat vaihtavansa tietoja automaattisesti muista tulo- ja pääomalajeista, niiden pitää toimittaa sopimukset komissiolle kaikille jäsenvaltioille välittämistä varten (8 kohta).

Vanhan direktiivin 3 artiklan (Tietojenvaihto ilman erillistä pyyntöä) mukaan toimivaltaisten viranomaisten on vaihdettava keskenään direktiivin soveltamisalaan kuuluvia tietoja ilman ennalta esitettävää pyyntöä ja säännöllisesti tapauksissa, jotka niiden on vahvistettava 9 artiklan (Neuvottelut) mukaisessa menettelyssä. Tiedot on annettava viipymättä.

III JAKSO

Omaaloitteinen tietojenvaihto

9 ja 10 artikla. *Omaaloitteisen tietojenvaihdon soveltamisala ja edellytykset. Määräajat.* Jäsenvaltion toimivaltaisella viranomaisella on velvollisuus (omaaloitteisesti) ilmoittaa toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle 1 artiklassa tarkoitetut tiedot viidessä tapauksessa, jotka ovat: perusteltu

otaksuma siitä, että toisessa jäsenvaltiossa ehkä menetetään verotuloa, että veroa säästyy yritysryhmän sisäisten keinoitekoisten voitonsiirtojen tuloksena, verovelvollisen saama veroalennus, josta aiheutuisi toisessa jäsenvaltiossa veron lisäys tai verovelvollisuus, liiketoimien tekeminen eri jäsenvaltioissa verovelvollisten henkilöiden välillä yhden tai usean maan kautta siten, että veroa voi säästyä yhdessä tai kummassakin valtiossa, ja tapaus, jossa niiden tietojen perusteella, jotka valtio on saanut toiselta valtiolta, on saatu tietoja, joilla voi olla merkitystä määrittäessä verovelvollisuutta tässä toisessa valtiossa (1 kohta). Lisäksi toimivaltaiset viranomaiset saavat ilmoittaa muille toimivaltaisille viranomaisille kaikki tuntemansa tiedot, joista voi olla jälkimmäisille hyötyä (2 kohta).

Toimivaltaisen viranomaisen on toimitettava tiedot toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisimman nopeasti ja viimeistään kuukauden kuluttua siitä, kun ne tulevat saataville. Vastaanottajaviranomaisen on lähetettävä tiedot antavalle viranomaiselle vahvistus tietojen vastaanotosta välittömästi ja viimeistään seitsemän työpäivän kuluttua tietojen vastaanottamisesta (10 artikla).

Myös vanha direktiivi (4 artikla) velvoittaa ja oikeuttaa oma-aloitteiseen tietojenvaihtoon. Tietojenvaihdon edellytykset ovat hie-man erilaiset kuin uudessa direktiivissä. Tiedot on annettava viipymättä. Jos tietojen antamisessa on ongelmia tai niiden antamisesta kieltäydytään, siitä on ilmoitettava tietoja pyytäneelle viranomaiselle viipymättä ja mainittava ongelmien luonne tai syyt tietojen antamisesta kieltäytymiselle (5 artikla).

III LUKU

MUUT HALLINNOLLISEN YHTEIS- TYÖN MUODOT

I JAKSO

Läsnäolo hallintovirastoissa ja osallistuminen hallinnollisiin tutkimuksiin

11 artikla. *Soveltamisala ja edellytykset.* Pyynnön esittävän viranomaisen valtuuttamat virkamiehet voivat sen ja pyynnön vastaanot-

tavan viranomaisen välisellä sopimuksella ja jälkimmäisen vahvistamien järjestelyjen mukaan olla, tietojen vaihtamiseksi, läsnä virastoissa, joissa vastaanottavan valtion hallintoviranomaiset suorittavat tehtäviään ja olla läsnä vastaanottavan valtion alueella suoritettavissa hallinnollisissa tutkimuksissa (1 kohta). Sopimuksessa voidaan määrätä, että pyynnön esittävän viranomaisen virkamiehet voivat silloin haastatella henkilöitä ja tarkastella asiakirjoja sikäli kuin vastaanottavan jäsenvaltion lainsäädäntö sen sallii (2 kohdan ensimmäinen alakohta). Jos tutkimuksen kohteena oleva henkilö vastustaa pyynnön esittävän viranomaisen virkamiesten tarkastustoimia, pyynnön vastaanottavan viranomaisen on pidettävä tätä omiin virkamiehiinsä kohdistuvana vastustuksena (2 kohdan toinen alakohta).

Artikla vastaa pitkälti hallinnollisesta yhteistyöstä ja petosten torjunnasta arvonlisäverotuksen alalla annetun neuvoston asetuksen 28 artiklaa ja hallinnollisesta yhteistyöstä valmisteverotuksen alalla ja asetuksen (EY) N:o 2073/2004 kumoamisesta annetun neuvoston asetuksen 12 artiklaa.

Vanhan direktiivin 6 artiklan mukaan tiedot antavan jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen ja tiedot vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen voivat 1–4 artiklan soveltamiseksi 9 artiklan (Neuvottelut) mukaan sopia sallivansa tiedot vastaanottavan valtion veroviranomaisen edustajien läsnäolon tiedot antavassa valtiossa.

II JAKSO

Samanaikaiset tarkastukset

12 artikla. *Samanaikaiset tarkastukset.* Kaksi tai useampi jäsenvaltio voi sopia siitä, että ne suorittavat omilla alueillaan samanaikaisen tarkastuksen, joka koskee henkilöitä, joiden osalta niillä on yhteinen intressi, vaihtakseen näin saatuja tietoja (1 kohta). Jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen yksilöi henkilöt, jotka se aikoo ehdottaa tarkastettavaksi. Sen on ilmoitettava muille asianomaisille toimivaltaisille viranomaisille tapaukset, joissa se ehdottaa tarkastusta, ja perusteltava samalla valintansa, ja ajanjakso, jona tarkastus suoritettaisiin (2 kohta). Kukin toimival-

tainen viranomainen päättää tarkastukseen osallistumisestaan ja ilmoittaa tarkastusta ehdottaneelle viranomaiselle suostumuksensa tai perustellun kieltäytymisensä (3 kohta).

Nämä säännökset eivät olennaisesti poikkea vanhan direktiivin vastaavista säännöksistä (8 b artikla).

III JAKSO

Hallinnollinen tiedoksianto

13 artikla. *Tiedoksiantopyyntö.* Jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen on toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä annettava tiedoksi kaikki tämän valtion hallintoviranomaisilta peräisin olevat asiakirjat, jotka koskevat direktiivin tarkoittamia veroja säätelevien lakien soveltamista tämän valtion alueella. Tiedoksi antamisessa sovelletaan niitä sääntöjä, jotka vastaanottavassa jäsenvaltiossa koskevat samanlaisten asiakirjojen tiedoksi antamista (1 kohta).

Tiedoksiantopyynnössä on mainittava tiedoksi annettavan asiakirjan aihe ja vastaanottajan tunnistetiedot ja vastaanottajan tunnistamista helpottavat muut tiedot (2 kohta).

Pyynnön vastaanottavan viranomaisen on välittömästi ilmoitettava pyynnön esittävälle viranomaiselle pyynnön vuoksi suorittamansa toimet, erityisesti asiakirjan tiedoksiantopäivä (3 kohta).

Tiedoksiantopyyntö voidaan esittää vain, jos tiedoksiantoa ei voida suorittaa niiden sääntöjen mukaan, jotka koskevat kyseisten asiakirjojen tiedoksiantoa pyynnön esittävässä jäsenvaltiossa, tai jos tällainen tiedoksi antaminen aiheuttaisi kohtuuttomia vaikeuksia. Toimivaltainen viranomainen saa myös antaa asiakirjat suoraan tiedoksi toisen jäsenvaltion alueella olevalle henkilölle kirjatulla kirjeellä tai sähköisesti (4 kohta).

Artiklan 1–3 kohdan määräykset vastaavat vanhan direktiivin määräyksiä (8 a artikla), mutta 4 kohdan määräys on uusi.

IV JAKSO

Palaute

14 artikla. *Edellytykset.* Kun toimivaltainen viranomainen antaa tietojen pyynnön pe-

rusteella (5 artikla) tai oma-aloitteisesti (9 artikla), se voi pyytää tiedot vastaanottavaa toimivaltaista viranomaista antamaan palautetta. Viimeksi mainitun on lähetettävä palautte tiedot antaneelle toimivaltaiselle viranomaiselle mahdollisimman pian ja viimeistään kolmen kuukauden kuluessa siitä, kun tulos tietojen käytöstä on tiedossa. Tiedot vastaanottaneen toimivaltaisen viranomaisen jäsenvaltion verosalaisuutta ja tietosuojaa koskevia sääntöjä sovelletaan normaaliin tapaan (1 kohta). Automaattisesta tietojenvaihdosta on lähetettävä palautetta kerran vuodessa (2 kohta).

Vanhassa direktiivissä ei ole säännöksiä palautteesta.

V JAKSO

Parhaiden toimintatapojen ja kokemusten vaihto

15 artikla. *Soveltamisala ja edellytykset.* Artikla velvoittaa jäsenvaltiot ja komission tarkastelemaan ja arvioimaan direktiiviin perustuvaa yhteistyötä ja vaihtamaan kokemuksia sen parantamiseksi ja laatimaan tarvittaessa näitä aloja koskevia sääntöjä (1 kohta). Ne voivat myös laatia suuntaviivoja seikoista, joita pidetään parhaiden toimintatapojen ja kokemusten vaihdon kannalta tarpeellisina (2 kohta).

Vanhassa direktiivin vastaava artikla on suppeampi (10 artikla, Kokemuksista ilmoittaminen).

IV LUKU

HALLINNOLLISTA YHTEISTYÖTÄ SÄÄNTELEVÄT EHDOT

16 artikla. *Tietojen ja asiakirjojen sisällön paljastaminen.* Direktiivin perusteella toiselle jäsenvaltiolle ilmoitettuja tietoja koskee salassapitovelvollisuus. Tietoihin sovelletaan ne vastaanottaneen valtion kansallisessa laissa samanlaisille tiedoille säädettyä suojaa (1 kohdan ensimmäisen alakohdan ensimmäinen virke). Tämä pääsääntö vastaa vanhan direktiivin 7 artiklan (Salassapitosäännökset) 1 kohtaa.

Tietoja voidaan käyttää direktiivin tarkoittamia veroja koskevien jäsenvaltioiden kansallisten lakien hallintoa ja täytäntöönpanoa varten (1 kohdan ensimmäisen alakohdan toinen lause). Niitä voidaan käyttää myös perintädirektiivin 2 artiklan alaan kuuluvien muiden verojen ja tullien, tai pakollisten sosiaaliturvamaksujen, määräämiseen ja täytäntöönpanoon (1 kohdan toinen alakohta). Tietoja voidaan lisäksi käyttää verolainsäädännön rikkomisesta johtuvan, mahdollisesti rangaistuksiin johtavan oikeudellisen ja hallinnollisen menettelyn yhteydessä. Tämä ei rajoita vastaajan ja todistajien oikeuksia tällaisissa menettelyissä koskevien yleisten sääntöjen ja määräysten soveltamista (1 kohdan kolmas alakohta). Näitä asioita vanhassa direktiivissä koskeva 7 artiklan 1 kohta ei mahdollista yhtä laajaa käyttöä.

Muihin kuin 1 kohdassa mainittuihin tarkoituksiin direktiivin perusteella saatuja tietoja saa käyttää tiedot direktiivin perusteella ilmoittaneen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen luvalla, mutta vain siltä osin kuin tiedot vastaanottavan toimivaltaisen viranomaisen jäsenvaltion lait sen sallivat. Käyttölupa on myönnettävä, jos tietoja voidaan käyttää samanlaisiin tarkoituksiin tiedot ilmoittaneen toimivaltaisen viranomaisen jäsenvaltiossa (2 kohta). Vanhan direktiivin asiaa koskeva 7 artiklan 3 kohta ei mahdollista yhtä laajaa käyttöä, koska se ei miltään osin velvoita luvan antamiseen.

Jos toimivaltainen viranomainen katsoo, että tiedoista, jotka se on saanut toisen jäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta, on todennäköisesti hyötyä kolmannen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle tämän valtion direktiivin tarkoittamia veroja koskevien kansallisten lakien hallinnossa ja täytäntöönpanossa, se voi toimittaa tiedot tälle kolmannelle viranomaiselle, jos tietojen toimittaminen on direktiivin sääntöjen ja menettelyjen mukaista. Sen on ilmoitettava tietojen alkuperävaltion toimivaltaiselle viranomaiselle aikeestaan jakaa tiedot kolmannen jäsenvaltion kanssa. Alkuperävaltio voi vastustaa tätä kymmenen työpäivän kuluessa siitä, kun se sai tietojenvaihtoa haluavan jäsenvaltion ilmoituksen (3 kohta). Vanhan direktiivin 7 artiklan 4 kohdassa säädetään vain, että tiedot voidaan antaa kolmannelle jäsenvalti-

olle tietojen alkuperävaltion toimivaltaisen viranomaisen suostumuksella.

Vain tietojen alkuperävaltion toimivaltainen viranomainen voi antaa luvan 3 kohdan perusteella toimitettujen tietojen käyttämiseen 2 kohdan mukaisesti eli kun tietoja halutaan käyttää muihin kuin verotuksellisiin tarkoituksiin. Tälle selvennykselle ei ole vastinetta vanhassa direktiivissä.

Pyynnön esittävän jäsenvaltion toimivaltaiset elimet voivat todisteena vedota kaikkiin pyynnön vastaanottavan viranomaisen saamiin ja pyynnön esittäville viranomaiselle direktiivin mukaisesti toimitettuihin tietoihin, raportteihin, lausuntoihin ja muihin asiakirjoihin tai niiden oikeaksi todistettuihin jäljennöksiin ja otteisiin samoin perustein kuin samanlaisiin kyseisen valtion viranomaisen antamiin tietoihin, raportteihin, lausuntoihin ja muihin asiakirjoihin (5 kohta). Säännös laajentaa tietojen käyttömahdollisuuksia vanhaan direktiiviin verrattuna (7 artiklan 1 kohdan toinen alakohta ja 3 kohta).

Kansallisessa lainsäädännössä verotiedoille säädetty suoja tarkoittaa Verohallinnon kantamien verojen osalta verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain (1346/1999) mukaista suojaa. Muun veron osalta suoja määräytyy kyseisen verolain mukaan. Lisäksi on kummassakin tapauksessa otettava huomioon viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) ja henkilötietolain (523/1999) säännökset.

17 artikla. Rajoitukset. Pynnön vastaanottavan viranomaisen on artiklan 1 kohdan mukaan annettava 5 artiklan (Pyyntöön perustuva tietojenvaihto) mukaiset tiedot toisessa jäsenvaltiossa olevalle pyynnön esittäville viranomaiselle vain, jos pyynnön esittävä viranomainen on käyttänyt kaikki tavanomaiset tietolähteet, jotka se olisi kyseisissä olosuhteissa tavoitteidensa saavuttamatta vaarantamatta voinut tietojen hankkimiseksi käyttää. Vanhan direktiivin 2 artiklan 1 kohdassa on samanlainen rajoitus.

Direktiivi ei velvoita pyynnön vastaanottavaa jäsenvaltiota suorittamaan tutkimuksia tai ilmoittamaan tietoja, jos tutkimusten tekeminen tai pyydettyjen tietojen kerääminen sen omiin tarkoituksiin olisi sen lakien vastaista (2 kohta). Pynnön vastaanottavan jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen saa

kieltäytyä tietojen antamisesta, jos pyynnön esittävä jäsenvaltio ei oikeudellisista syistä (oikeudellisen vastavuoroisuuden puuttuminen) voi antaa samanlaisia tietoja (3 kohta). Kieltäytyminen on sallittua myös, jos tietojen antaminen johtaisi liikesalaisuuden, muun vastaavan salaisuuden tai kaupallisen menettelyn paljastamiseen taikka sellaisen tiedon paljastamiseen, jonka paljastaminen olisi yleisen oikeusjärjestyksen perusteiden vastaista (4 kohta). Nämä säännökset poikkeavat vähäiseltä osin vanhan direktiivin 8 artiklan 2–4 kohdan vastaavista säännöksistä.

Pyynnön vastaanottavan viranomaisen on ilmoitettava pyytävälle viranomaiselle perusteet pyynnön epäämiseen (5 kohta). Vanhan direktiivin 5 artiklassa on ilmaistu sama periaate.

18 artikla. Velvollisuudet. Pynnön vastaanottava jäsenvaltio on pyydettyjen tietojen hankkimiseksi velvollinen käyttämään tietojen keräämiseen tarkoitettuja toimenpiteitään, vaikka se ei tarvitsisi näitä tietoja omiin verotuksellisiin tarkoituksiinsa, joten omaa verotuksellista tarvetta ei edellytetä. Tämä ei rajoita 17 artiklan 2–4 kohdan (tiedonkeruun lainmukaisuus, oikeudellinen vastavuoroisuus, liikesalaisuuksien suoja ja yleisen oikeusjärjestyksen huomioon ottaminen) soveltamista, mutta niiden ei milloinkaan pidä tulkita antavan pyynnön vastaanottavalle valtiolle mahdollisuutta kieltäytyä tietojen toimittamisesta vain sen vuoksi, että sillä ei ole tietoihin kansallista intressiä (1 kohta), joten myöskään kansallisen intressin puuttuminen ei ole pätevä kieltäytymisperuste. Direktiivin 17 artiklan 2 ja 4 kohdan (tiedonkeruun lainmukaisuus ja liikesalaisuuksien suoja) ei voida tulkita antavan pyynnön vastaanottavalle viranomaiselle mahdollisuutta kieltäytyä toimittamasta tietoja vain sen vuoksi, että tiedot ovat pankin, muun rahoituslaitoksen, asiamiehen tai edustajan tai uskotun miehen hallussa tai tiedot koskevat omistussuusia henkilössä (2 kohta). Kaikki nämä säännökset ovat uusia.

Artiklan 3 kohdan mukaan jäsenvaltio voi, 2 kohdassa säädetyn estämättä, kieltäytyä pyydettyjen tietojen toimittamisesta, jos ne koskevat vuoden 2011 tammikuun 1 päivää edeltäviä verotuskausia ja toimittamisesta olisi voitu kieltäytyä vanhan direktiivin 8 ar-

tiklan 1 kohdan mukaan, jos tietoja olisi pyydetty ennen vuoden 2011 maaliskuun 11 päivää. Mainitun 8 artiklan 1 kohdan mukaan direktiivissä ei velvoiteta jäsenvaltiota, jolta tietoja pyydetään, tekemään selvityksiä tai toimittamaan tietoja, jos selvityksien tekeminen tai tietojen kerääminen olisi valtion toimivaltaista viranomaista koskevan lainsäädännön tai hallinnollisen käytännön vastaista.

19 artikla. Kolmannelle maalle tarjotun laajemman yhteistyön laajentaminen. Jos jäsenvaltio tarjoaa kolmannelle maalle laajempaa yhteistyötä kuin direktiivi edellyttää, jäsenvaltio ei artiklan mukaan saa kieltäytyä yhteistyön tarjoamisesta myös toiselle jäsenvaltiolle, joka haluaa aloittaa tällaisen yhteistyön sen kanssa. Vanha direktiivi ei sisällä tällaista määräystä (most-favoured nation - määräys).

20 ja 21 artikla. Vakiomuotoiset lomakkeet ja tiedonsiirtoformaattit. Käytännön järjestelyt. Hallinnollinen verotusalan yhteistyö jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä muuttuu lomake- ja tietoverkkopohjaiseksi.

Pyynnön esittävä viranomaisella voi kansainvälisen kehityksen mukaisesti antaa sellaisten henkilöiden, joiden hallussa pyydettyjen tietojen uskotaan olevan, nimen ja osoitteen, jos ne ovat tiedossa, ja minkä tahansa tiedon, joka voi tehdä tietojen keräämisen helpommaksi pyynnön vastaanottavalle viranomaiselle (20 artiklan 2 kohdan toinen alakohta).

Jäsenvaltioiden on luovuttava direktiivin soveltamisesta johtuvia kustannuksia koskevista korvausvaatimuksista, lukuun ottamatta tapauskohtaisia vaatimuksia, jotka koskevat asiantuntijapalkkioita (21 artiklan 2 kohdan kolmas alakohta).

Direktiivin mukaan ilmoitettavat tiedot voivat olla komission turvallisuusjärjestelyt hyväksyvän viranomaisen asianmukaisesti valtuuttamien henkilöiden käytettävissä vain sikäli kuin CCN-tietoverkon huolto, ylläpito ja kehittäminen sitä edellyttävät (21 artiklan 3 kohta).

Yhteistyöpyynnöt, tiedoksiantopyynnöt ja niiden liiteasiakirjat voidaan laatia millä tahansa pyynnön vastaanottavan viranomaisen ja pyynnön esittävän viranomaisen sopimalla kielellä (21 artiklan 4 kohdan ensimmäinen

alakohta). Pyyntöön on liitettävä käännös pyynnön vastaanottavan viranomaisen jäsenvaltion viralliselle kielelle tai jollekin sen virallisista kielistä vain erityistapauksissa, kun pyynnön vastaanottava viranomainen esittää perusteensa käännöspyynnölle (21 artiklan 4 kohdan toinen alakohta).

Artiklan 20 ja 21 säännökset ovat pääosin uusia.

22 artikla. Erityiset velvollisuudet. Jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimet tehokkaan sisäisen koordinoinnin varmistamiseksi 4 artiklassa tarkoitetun toiminnan järjestämisen puitteissa, suoran yhteistyön aikaansaamiseksi muiden jäsenvaltioiden viranomaisten kanssa ja direktiivin edellyttämien yhteistyöjärjestelyjen sujuvan toiminnan varmistamiseksi (1 kohta). Komissio ilmoittaa kullekin jäsenvaltiolle direktiivin täytäntöönpanoa ja soveltamista koskevat yleiset tiedot, jotka se vastaanottaa ja pystyy toimittamaan (2 kohta). Nämä säännökset ovat uusia.

V LUKU

SUHTEET KOMISSIOON

23 artikla. Arviointi. Jäsenvaltiot ja komissio tarkastelevat ja arvioivat yhteistyön toimivuutta (1 kohta). Jäsenvaltioiden on ilmoitettava komissiolle kaikki olennaiset tiedot, joita tarvitaan arvioitaessa yhteistyön tehokkuutta veronkierron ja verojen välttämisen torjunnassa (2 kohta), ja toimitettava komissiolle vuosittainen arviointi automaattisen tietojenvaihdon tehokkuudesta ja saavutetuista käytännön tuloksista (3 kohta). Komissio vahvistaa luettelon tilastotiedoista, jotka jäsenvaltioiden on annettava arviointia varten (4 kohta). Komission on pidettävä sille 2–4 kohdan perusteella toimitetut tiedot luottamuksellisina unionin viranomaisiin sovellettavia säännöksiä noudattaen (5 kohta). Komissiolle 2–4 kohdan perusteella toimitettuja tietoja ja kaikkia komission niiden perusteella laatimia raportteja tai asiakirjoja voidaan lähettää muille jäsenvaltioille. Tietoja koskee salassapitovelvollisuus ja niihin sovelletaan tiedot vastaanottaneen jäsenvaltion kansalli-

sisä laeissa samanlaisille tiedoille säädettyä suojaa (6 kohdan ensimmäinen alakohta). Jäsenvaltiot voivat käyttää näitä raportteja ja asiakirjoja vain analysoitiin eikä niitä saa julkistaa tai saattaa minkään muun henkilön tai elimen saataville ilman komission erityistä lupaa (6 kohdan toinen alakohta). Nämä tarkentavat ja selventävät säännökset ovat pääosin uusia.

VI LUKU

SUHTEET KOLMANSIIN MAIHIN

24 artikla. Tietojenvaihto kolmansien maiden kanssa. Kun jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen saa kolmannelta maalta tietoja, jotka ovat ennalta arvioiden olennaisia direktiivin tarkoittamia veroja koskevien tämän jäsenvaltion kansallisten lakien hallinnoimiseksi ja täytäntöönpanemiseksi, viranomainen voi, sikäli kuin kolmannen maan kanssa tehty sopimus sen sallii, antaa tiedot niille jäsenvaltioiden toimivaltaisille viranomaisille, joille tiedoista voi olla hyötyä, ja kaikille pyynnön esittäville viranomaisille (1 kohta).

Toimivaltaiset viranomaiset voivat toimittaa direktiivin mukaisesti saatuja tietoja kolmannelle maalle noudattamalla kansallisia säännöksiään, jotka koskevat henkilötietojen toimittamista kolmansille maille, jos sen jäsenvaltion, josta kyseiset tiedot ovat peräisin, toimivaltainen viranomainen on suostunut tietojen toimittamiseen ja kolmas maa on sitoutunut tekemään yhteistyötä, jota tarvitaan näytön keräämiseksi sellaisten liiketoimien sääntöjenvastaisuudesta tai laittomuudesta, jotka vaikuttavat olevan ristiriidassa verolainsäädännön kanssa tai rikkovan sitä (2 kohta).

Nämä määräykset ovat uusia.

Kun on kyseessä 2 kohdan mukainen tietojen siirto, on noudatettava mitä henkilötietolain 5 luvun 22, 22 a ja 23 §:ssä säädetään niistä riittävää tietosuojan tasoa koskevista edellytyksistä, joiden mukaan henkilötietoja voidaan siirtää Euroopan unionin jäsenvaltioiden alueen tai Euroopan talousalueen ulkopuolelle.

VII LUKU

YLEISET SÄÄNNÖKSET JA LOPPU-SÄÄNNÖKSET

25 artikla. *Tietosuoja.* Direktiivin mukaiseen tietojenvaihtoon on artiklan mukaan sovellettava direktiivin 95/46/EY eli *tietosuojadirektiivin* täytäntöönpanosäännöksiä. Jäsenvaltioiden on kuitenkin virkapudirektiivin asianmukaiseksi soveltamiseksi rajoitettava tietosuojadirektiivin 10 artiklassa, 11 artiklan 1 kohdassa sekä 12 ja 21 artiklassa säädettyjen velvollisuuksien ja oikeuksien soveltamisalaa siinä määrin kuin se on tarpeen tietosuojadirektiivin 13 artiklan 1 kohdan e alakohdassa tarkoitettujen etujen turvaamiseksi.

Tietosuojadirektiivin 10 artiklan (Informointi kerättyinä tietoja rekisteröidyltä) mukaan rekisterinpitäjän tai tämän edustajan on toimitettava rekisteröidylle, jolta tietoja kerätään, vähintään artiklassa luetellut tiedot, ei kuitenkaan jos rekisteröity jo tietää ne. Direktiivin 11 artiklan (Informointi kerättyinä tietoja muualta kuin rekisteröidyltä) 1 kohta koskee tilannetta, jossa tietoja ei ole kerätty rekisteröidyltä itseltään. Rekisterinpitäjän on silloin tietoja rekisteröitäessä tai, jos tietoja tullaan luovuttamaan sivulliselle, viimeistään tietoja ensi kerran luovutettaessa toimitettava rekisteröidylle vähintään artiklassa luetellut tiedot, ei kuitenkaan jos rekisteröity jo tietää ne. Tiedot koskevat rekisterinpitäjän henkilöllisyyttä, tietojenkäsittelyn tarkoitusta ja lisätietoja, kuten tietojen vastaanottajia, sitä, onko kysymyksiin vastaaminen pakollista vai vapaaehtoista, vastaamatta jättämisen mahdollisia seurauksia, rekisteröidyn oikeutta saada itseään koskevia tietoja ja oikeutta niiden oikaisuun, siltä osin kuin lisätiedot ovat tarpeen ottaen huomioon erityiset olosuhteet, joissa tiedot kerätään, rekisteröidyn kannalta asianmukaisen tietojenkäsittelyn takaamiseksi.

Artiklan 12 (Tiedonsaantioikeus) mukaan rekisteröidylle on taattava oikeus saada rekisterinpitäjältä a) vapaasti, kohtuullisin väliajoin ja ilman aiheetonta viivytystä tai aiheettomia kustannuksia vahvistus siitä, käsitelläänkö häntä koskevia tietoja vai ei, ja vähintään tiedot käsittelyn tarkoituksista, käsi-

teltävistä tietoryhmistä ja tietojen vastaanottajista tai vastaanottajaryhmistä, joille tiedot luovutetaan, käsiteltävät tiedot itselleen ymmärrettävässä muodossa sekä kaikki tietojen alkuperästä käytettävissä olevat tiedot, tiedot kyseisten tietojen automaattiseen käsittelyyn liittyvästä logiikasta, ainakin direktiivin 15 artiklan 1 kohdassa tarkoitettujen automatisoitujen päätösten ollessa kyseessä, b) tapauskohtaisesti, sellaiset tiedot oikaistuiksi, poistetuiksi tai suojatuiksi, joiden käsittely ei ole direktiivin mukaista, erityisesti tietojen puutteellisuuden tai virheellisuuden vuoksi ja c) ilmoitus sivullisille, joille tietoja on luovutettu, kaikenlaisista b) kohdan mukaisesti tehdyistä oikaisuista, poistamisista tai suojaamisista, paitsi jos tämä osoittautuu mahdollottomaksi tai vaatii kohtuutonta vaivaa. Artikla 21 koskee käsittelyjen julkistamista ja sen mukaan jäsenvaltioiden on tehtävä tarvittavat toimenpiteet käsittelyjen julkisuuden varmistamiseksi ja säädettävä siitä, että valvontaviranomainen pitää rekisteriä direktiivin 18 artiklan (Velvollisuus ilmoittaa valvontaviranomaisille) mukaisesti ilmoitetuista käsittelyistä. Tietorekisteriin on sisällyttävä vähintään 19 artiklan 1 kohdan a-e alakohdassa luetellut tiedot eli rekisterinpitäjän nimi ja osoite ja tarvittaessa hänen edustajansa nimi ja osoite, käsittelyn tarkoitus, kuvaus rekisteröityjen ryhmästä tai ryhmistä ja näihin liittyvistä tiedoista tai tietoryhmistä, vastaanottajat tai vastaanottajaryhmät, joille tietoja mahdollisesti luovutetaan ja suunnitellut tietojensiirrot kolmansiin maihin. Kuka tahansa voi saada tiedon rekisteritiedoista. Sellaisen käsittelyn osalta, josta ei tarvitse antaa ilmoitusta, jäsenvaltioiden pitää säätää, että rekisterinpitäjä tai muu niiden nimeämä elin luovuttaa 19 artiklan 1 kohdan a-e alakohdassa tarkoitettut tiedot asianmukaisessa muodossa kenelle tahansa niitä pyytävälle henkilölle.

Tietosuojadirektiivin 13 artiklan 1 kohdan e alakohdassa mainitut edut ovat jäsenvaltiolle tai Euroopan unionille tärkeä taloudellinen tai rahoituksellinen etu, myös rahaa, talousarviota ja verotusta koskevissa asioissa.

Tietosuojadirektiivin 10 artikla, 11 artiklan 1 kohta, 12 artikla ja 21 artikla sekä 13 artiklan 1 kohdan e kohta on Suomessa pantu täytäntöön henkilötietolain 10 §:llä (Rekiste-

riseloste), 24 §:llä (Informointi tietojen käsittelystä) ja 26–29 §:llä (Tarkastusoikeus, Tarkastusoikeuden rajoitukset, Tarkastusoikeuden toteuttaminen ja Tiedon korjaaminen) sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 18 §:n 1 momentin 1) kohdalla.

Koska henkilötietolakia joka tapauksessa sovelletaan Verohallinnon rekistereihin ja koska henkilötietolaissa on jo otettu huomioon direktiivin 25 artiklassa mainittuja rajoituksia, direktiivin täytäntöönpanolakiin ei ole katsottu olevan syytä ottaa tietosuoja koskevaa säännöstä.

26–31 artikla. *Komitea. Kertomukset. Direktiivin 77/799/ETY kumoaminen. Saattaminen osaksi kansallista lainsäädäntöä. Voimaantulo. Osoitus.* Artiklat sisältävät säännökset hallinnollista veroyhteistyötä käsittelevästä komiteasta (26), komission Euroopan parlamentille ja neuvostolle antaman direktiivin soveltamista koskevan kertomuksen antamisajankohdasta (27) ja direktiivin saattamisesta osaksi lainsäädäntöä (29) sekä tavanomaiset uuden direktiivin voimaantulosäännökset ja vanhan direktiivin kumoamisäännökset (28 ja 30) ja lopuksi säännöksen direktiivin kohteista (31).

2 Lakiehdotuksen perustelut

2.1 Laki hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta

1 §. *Direktiivin täytäntöönpano.* Pykälä sisältäisi kansainvälisten veloitteiden voimaansaattamisessa käytettyä sanamuotoa vastaavan säännöksen, jonka mukaan direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset olisivat Suomessa lakina noudatettavia, jollei täytäntöönpanolaista muuta johdu. Direktiivin 1–24 artikla sisältävät säännöksiä, jotka joko suoraan tai välillisesti liittyvät verotusmenettelyyn ja verovelvollisten oikeuksiin ja jotka siten kuuluvat lainsäädännön alaan.

Direktiivin 16, 17, 24 ja 25 artiklaan sisältyy myös salassapitoa ja tietosuoja koskevia säännöksiä, jotka nekin kuuluvat lainsäädännön alaan.

Pykälän 2 momentin mukaan valtioneuvostolla olisi valtuus tarvittaessa antaa asetuksella tarkempia säännöksiä direktiivin täytäntöönpanosta.

2 §. *Soveltamisala.* Pykälän mukaan soveltamisalaan kuuluisivat jäsenmailta saatujen yhteistyöpyyntöjen toimeenpano ja Suomen pyyntöjen lähettäminen. Pyyntöjä ja niihin liittyviä velvollisuuksia koskevia säännöksiä on direktiivin 5–7, 11–14, 16 ja 18 artiklassa. Soveltamisalaan kuuluisivat myös kolmannelta maasta saatujen tietojen edelleen luovuttamista ja kolmanteen maahan luovutettavia tietoja koskevat asiat, joista on säännökset direktiivin 16 ja 24 artiklassa.

3 §. *Yhteistyömuodot.* Pykälässä mainittaisiin direktiivin 5, 8–9 ja 11–14 artiklan mukaiset yhteistyömuodot eli tietojenvaihto, toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen valtuuttamien virkamiesten läsnäolo toisessa jäsenvaltiossa ja osallistuminen hallinnollisiin tutkimuksiin siellä, asiakirjojen tiedoksianto, samanaikaiset tarkastukset ja palaute.

4 §. *Yhteistyön piiriin kuuluvat verot.* Pykälässä mainittaisiin yhteistyön piiriin kuuluvat direktiivin 2 artiklassa määritellyt verot.

5 §. *Pakollisen automaattisen tietojenvaihdon piiriin kuuluvat tulo- ja pääomalajit.* Pykälässä todettaisiin ne tulo- ja pääomalajit, jotka kuuluvat direktiivin 8 artiklassa tarkoitettuna automaattisen tietojenvaihdon piiriin.

6 §. *Toimivaltainen viranomainen.* Toimivaltaiset viranomaiset olisivat Ahvenanmaan valtionvirasto (ajoneuvovero ja polttoainemaksu), Energiamarkkinavirasto (sähkö- ja maakaasuverkkomaksut), Liikenteen turvallisuusvirasto (ajoneuvovero, autovero, polttoainemaksu ja ratavero), Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus (apteekkimaksu), Tulli (eräät muut verot kuin tulli, sekä valmisteverot, jotka eivät kuulu jäsenvaltioiden välistä hallinnollista yhteistyötä koskevan muun unionin lainsäädännön soveltamisalaan, eli ajoneuvovero, autovero, eräiden juomapakkausten valmistevero, jätevero, lästimaksu, makeisten, jäätelön ja virvoitusjuomien valmistevero, väylämaksu, öljyjättemaksu ja öljysuojamaksu) ja Verohallinto

(arpajaisvero, arvonimistä suoritettava vero, kiinteistövero, korkotulon lähdevero, perintö- ja lahjaverot, tonnistovero, tulovero, ulkomailta tulevan palkan saajan lähdevero, vakuutusmaksuvero ja varainsiirtovero) ja niiden viranomaiset.

Verohallinto vastaisi yhteydenpidosta Euroopan komissioon kuten se tekee jo nykyisin.

Toimivaltaisista viranomaisista koskevia säännöksiä on direktiivin 3 ja 4 artiklassa.

7 §. Voimaantulo. Pykälässä ehdotetaan, että lait tulisivat voimaan mahdollisimman pian. Niitä sovellettaisiin vuoden 2013 alusta alkaen.

Lain 5 § ehdotetaan 2 momentin mukaan kuitenkin tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2015 ja sovellettavaksi samasta ajankohdasta alkaen.

Lailla kumottaisiin keskinäisestä virkaavusta verotuksen alalla Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä annettu laki (1220/1994).

2.2 Laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta

Rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 3 ja 13 §:ssä olevat viittaukset vanhaan direktiiviin ehdotetaan muutettavaksi viittauksiksi uuteen direktiiviin.

2.3 Laki ulkomaisten väliyhteisöjen osakkaiden verotuksesta

Ulkomaisten väliyhteisöjen osakkaiden verotuksesta annetun lain 2 a §:ssä oleva viittaus vanhaan direktiiviin ehdotetaan muutettavaksi viittaukseksi uuteen direktiiviin.

3 Voimaantulo

Jäsenvaltioiden on saatettava direktiivin noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan 1 päivästä tammikuuta 2013. Niiden on saatettava direktiivin 8 artiklan noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan 1 päivästä tammikuuta 2015.

Laki hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoa-

misesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta tulee voimaan mahdollisimman pian ja sovellettavaksi 1 päivästä tammikuuta 2013 alkaen. Sen 5 § tulisi voimaan ja sovellettavaksi 1 päivästä tammikuuta 2015.

Myös laki rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 3 ja 13 §:n muuttamisesta ja laki ulkomaisten väliyhteisöjen osakkaiden verotuksesta annetun lain 2 a §:n muuttamisesta tulevat voimaan mahdollisimman pian ja sovellettavaksi 1 päivästä tammikuuta 2013 alkaen.

4 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Esityksessä ehdotetaan direktiivi täytäntöönpanotavaksi käyttämällä valtiosopimusten voimaansaattamisessa käytettyä niin sanotun sekamuotoisen voimaansaattamislain kaltaista sekamuotoista täytäntöönpanolakia. Blankettimuotoisen täytäntöönpanosäännöksen mukaan direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset olisivat Suomessa lakina voimassa. Lakiehdotus sisältää blankettisäännöksen lisäksi direktiivin velvoitteiden täytäntöönpanon ja soveltamisen kannalta tarpeellisia asiasisältöisiä säännöksiä.

Perustuslakivaliokunta on korostanut, että muun muassa yleiset vaatimukset perusoikeuksia koskevan sääntelyn täsmällisyydestä ja tarkkarajaisuudesta samoin kuin hyvästä lainkirjoittamistavasta edellyttävät Euroopan unionin säädösten sisällyttämistä kansalliseen lainsäädäntöön pääsääntöisesti EU-säädösten asiasisältöä vastaavilla kansallisilla säännöksillä. Valiokunta ei ole kuitenkaan nähnyt valtiosääntöoikeudellista estettä ehdotetunkaltaiselle sekamuotoiselle täytäntöönpanotekniikalle silloin kun kyse on ollut puitepäätösten täytäntöönpanosta (PeVL 18/2003 vp, PeVL 50/2006 vp ja PeVL 23/2007 vp). Puitepäätösten sekamuotoisen täytäntöönpanosääntelyn on niin ikään täytettävä täytäntöönpanosääntelylle asetetut edellä mainitut yleiset vaatimukset (PeVL 50/2006 vp ja PeVL 23/2007 vp).

Puitepäätökset muistuttavat lainsäädännön harmonisointinormeina direktiivejä (PeVL 10/1998 vp). Molemmat säädökset velvoitta-

vat jäsenvaltioita saavutettavaan tulokseen nähden mutta jättävät kansallisten viranomaisten valittavaksi muodon ja keinot. Säästötyyppien yhtäläisyyksien vuoksi sekamuotoisen täytäntöönpanotekniikan käytölle kyseessä olevan direktiivin täytäntöönpanossa ei ole estettä.

Virka-apudirektiivi on perusteltua panna täytäntöön sekamuotoisella täytäntöönpanolailla. Direktiivin säännösten voidaan katsoa olevan siinä määrin yksityiskohtaisia ja tarkkoja, että yhdessä täytäntöönpanolakiin sisällytettyjen asiasisältöisten säännösten kanssa ne muodostavat sääntelykokonaisuuden, jonka voidaan katsoa täyttävän täytäntöönpanosääntelylle asetettavat yleiset vaatimukset. Direktiivissä säännellään erityisesti

jäsenvaltioiden viranomaisten välistä toimintaa, ja viranomaisten voitaneen olettaa tuntevan kyseessä olevat säännökset hyvin. Myös aikaisempi virka-apudirektiivi on pantu täytäntöön vastaavalla tavalla (HE 254/1994 vp). Verosaamisten perimistä koskeva perintädirektiivi on pantu täytäntöön samalla tavalla (HE 134/2011 vp).

Lakiehdotus ei sisällä perustuslain kannalta ongelmallisia säännöksiä. Ehdotus voidaan siten hyväksyä tavallisen lain säätämisyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin lainsäädännön alaan kuuluvien säännösten kansallisesta täytäntöönpanosta ja direktiivin soveltamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Direktiivin täytäntöönpano

Hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annetun neuvoston direktiivin 2011/16/EU, jäljempänä *virka-apudirektiivi*, lainsäädännön alaan kuuluvat säännökset ovat lakina noudatettavia, jollei tästä laista muuta johdu.

Virka-apudirektiivin täytäntöönpanosta muutoin säädetään tarvittaessa valtioneuvoston asetuksella.

2 §

Soveltamisala

Tämän lain ja virka-apudirektiivin mukaisesti:

1) pannaan Suomessa täytäntöön virka-apudirektiivissä tarkoitettu toisen Euroopan unionin jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen Suomen toimivaltaiselle viranomaiselle tekemä yhteistyöpyyntö;

2) lähetetään Suomen toimivaltaisen viranomaisen yhteistyöpyyntö pantavaksi täytäntöön toisessa Euroopan unionin jäsenvaltiossa;

3) käsitellään kolmannelle maasta saatujen tietojen edelleen luovuttamista ja kolmanteen maahan luovutettavia tietoja koskevat asiat.

3 §

Yhteistyömuodot

Yhteistyö käsittää tietojenvaihdon, toisen jäsenvaltion toimivaltaisen viranomaisen valtuuttamien virkamiesten läsnäolon virastoissa ja osallistumisen hallinnollisiin tutkimuksiin toisessa jäsenvaltiossa, samanaikaiset tarkastukset, tiedoksiannon ja palautteen lähettämisen siten kuin virka-apudirektiivissä säädetään.

4 §

Yhteistyön piiriin kuuluvat verot

Yhteistyön piiriin kuuluvat jäsenvaltion ja sen alueellisten tai hallinnollisten osa-alueiden taikka paikallisviranomaisten kantamat tai niiden puolesta kannetut verot edellyttäen, että ne kannetaan alueella, johon perussopimuksia sovelletaan Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 52 artiklan nojalla.

Yhteistyön piiriin eivät kuulu:

1) arvonlisävero, tullit ja valmisteverot, jotka kuuluvat jäsenvaltioiden välistä hallinnollista yhteistyötä koskevan unionin muun lainsäädännön soveltamisalaan;

2) jäsenvaltiolle, jäsenvaltion osa-alueelle tai julkisoikeudellisille sosiaaliturvalaitoksil-

le maksettavat pakolliset sosiaaliturvamaksut.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuihin veroihin eivät kuulu:

1) maksut, kuten maksut viranomaisten antamista todistuksista ja muista asiakirjoista; tai

2) sopimusluonteiset maksut, kuten vastike julkisista palveluista.

5 §

Automaattisen tietojenvaihdon piiriin kuuluvat tulo- ja pääomalajit

Toimivaltaisen viranomaisen on automaattista tietojenvaihtoa käyttäen ilmoitettava toisen jäsenvaltion toimivaltaiselle viranomaiselle sellaiset saatavilla olevat tiedot, jotka koskevat tässä jäsenvaltiossa asuvia henkilöitä ja seuraavia tulo- ja pääomalajeja:

- 1) työtulo;
- 2) johtajanpalkkio;
- 3) henkivakuutusotteet, joita muut tietojenvaihtoa koskevat unionin oikeudelliset välineet ja muut vastaavat toimenpiteet eivät kata;
- 4) eläkkeet;
- 5) kiinteän omaisuuden omistaminen ja siitä saatava tulo.

6 §

Toimivaltaiset viranomaiset

Tässä laissa tarkoitettuja toimivaltaisia viranomaisia ovat Energiamarkkinavirasto, Liikenteen turvallisuusvirasto, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus, Tulli, Verohallinto ja Ahvenanmaan valtionvirasto sekä niiden valtuuttamat viranomaiset sen mukaan kuin näiden viranomaisten verotusta koskevasta toimivallasta muualla lainsäädännössä säädetään.

Verohallinto vastaa yhteydenpidosta Euroopan komissioon.

7 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sitä sovelletaan jo 1 päivästä tammikuuta 2013.

Lain 5 § tulee kuitenkin voimaan vasta 1 päivänä tammikuuta 2015 ja sitä sovelletaan samasta ajankohdasta alkaen.

Tällä lailla kumotaan keskinäisestä virkaavusta verotuksen alalla Suomen ja muiden Euroopan unionin jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten välillä annettu laki (1220/1994).

2.

Laki**rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 3 ja 13 §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

muutetaan rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) 3 §:n 5 momentti ja 13 §:n 1 momentin 3 kohdan a alakohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 814/2008, seuraavasti:

3 §

Lähdeveroa ei ole suoritettava osingosta, joka maksetaan Suomessa rajoitetusti verovelvolliselle tuloverolain 33 d §:n 4 momentissa tai elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 6 a §:ssä tarkoitettua yhteisöä vastaavalle yhteisölle ja joka olisi verovapaa kyseisten säännösten mukaan, jos osinko maksettaisiin kotimaiselle yhteisölle. Lähdeveroa ei ole suoritettava myöskään yhteisön saamasta osuuskunnan osuuspääomalle, sijoitusosuudelle ja lisäosuudelle maksamasta korosta, kotimaisen säästöpankin kantarahasto-osuudelle ja lisärahastosijoitukselle maksamasta voitto-osuudesta ja korosta eikä keskinäisen vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen maksamasta takuupääoman korosta. Verovapauden edellytyksenä on, että yhteisön kotipaikka on Euroopan talousalueella ja hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annettu neuvoston direktiivi 2011/16/EU tai jokin sopimus virka-avusta ja tietojenvaihdosta veroasioissa Euroopan talousalueella koskee osingonsaajan kotivaltiota. Lisäksi edellytyksenä on, että lähdeveroa ei osingonsaajan selvityksen mukaan tosiasias-
sa voida kokonaisuudessaan hyvittää osin-

gonsaajan asuinvaltiossa Suomen ja osingonsaajan asuinvaltion välillä kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta tehdyn sopimuksen perusteella.

13 §

Verotusmenettelystä annetun lain mukaisessa järjestyksessä verotetaan:

3) Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa asuvan rajoitetusti verovelvollisen luonnollisen henkilön vaatimuksesta osinko, jos:

a) hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annettu neuvoston direktiivi 2011/16/EU tai jokin sopimus virka-avusta ja tietojenvaihdosta veroasioissa Euroopan talousalueella koskee osingonsaajan kotivaltiota; ja

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sitä sovelletaan kuitenkin jo 1 päivästä tammikuuta 2013.

3.

Laki**ulkomaisten väliyhteisöjen osakkaiden verotuksesta annetun lain 2 a §:n muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaisten väliyhteisöjen osakkaiden verotuksesta annetun lain (1217/1994) 2 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 680/2008, seuraavasti:

2 a §

*Euroopan talousalueella tai
verosopimusvaltiossa asuvia yhteisöjä
koskevat tarkemmat määräykset*

Tätä lakia ei sovelleta ulkomaiseen yhteisöön, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa tai 2 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa valtiossa, edellyttäen, että hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annettu neuvoston direktiivi 2011/16/EU koskee kyseistä valtiota tai että kyseisen valtion kanssa on sovittu viranomaisten välisestä tietojenvaihdosta veroasi-

oissa, joka yhdessä sopimusvaltioiden sisäisen lainsäädännön kanssa mahdollistaa tämän lain soveltamisen kannalta riittävän tietojenvaihdon. Lisäksi edellytetään, että yhteisö on todellisuudessa asettautunut asuinvaltioonsa ja tosiasiallisesti harjoittaa siellä taloudellista toimintaa.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä kuuta 20 ____ . Sitä sovelletaan kuitenkin jo 1 päivästä tammikuuta 2013.

Helsingissä 20 päivänä joulukuuta 2012

Pääministeri

JYRKI KATAINEN

Valtiovarainministeri *Jutta Urpilainen*

2.

Laki

rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain 3 ja 13 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti:

muutetaan rajoitetusti verovelvollisen tulon verottamisesta annetun lain (627/1978) 3 §:n 5 momentti ja 13 §:n 1 momentin 3 kohdan a alakohta, sellaisina kuin ne ovat laissa 814/2008, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

3 §

Lähdeveroa ei ole suoritettava osingosta, joka maksetaan Suomessa rajoitetusti verovelvolliselle tuloverolain 33 d §:n 4 momentissa tai elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 6 a §:ssä tarkoitettua yhteisöä vastaavalle yhteisölle ja joka olisi verovapaa kyseisten säännösten mukaan, jos osinko maksettaisiin kotimaiselle yhteisölle. Lähdeveroa ei ole suoritettava myöskään yhteisön saamasta osuuskunnan osuuspääomalle, sijoitusosuudelle ja lisäosuudelle maksamasta korosta, kotimaisen säästöpankin kantarahasto-osuudelle ja lisärahastosijoitukselle maksamasta voitto-osuudesta ja korosta eikä keskinäisen vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen maksamasta takuupääoman korosta, ja jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten keskinäisestä avusta välittömien verojen ja vakuutusmaksuista perittävien verojen alalla annettu neuvoston direktiivi 77/799/ETY tai jokin sopimus virka-avusta ja tietojenvaihdosta veroasioissa Euroopan talousalueella koskee osingonsaajan kotivaltiota. Lisäksi edellytyksenä on, että lähdeveroa ei osingonsaajan selvityksen mukaan tosiasiallisesti voida kokonaisuudessaan hyvittää osingonsaajan asuinvaltiossa Suomen ja osingonsaajan asuinvaltion välillä kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta tehdyn sopimuksen perusteella.

3 §

Lähdeveroa ei ole suoritettava osingosta, joka maksetaan Suomessa rajoitetusti verovelvolliselle tuloverolain 33 d §:n 4 momentissa tai elinkeinotulon verottamisesta annetun lain (360/1968) 6 a §:ssä tarkoitettua yhteisöä vastaavalle yhteisölle ja joka olisi verovapaa kyseisten säännösten mukaan, jos osinko maksettaisiin kotimaiselle yhteisölle. Lähdeveroa ei ole suoritettava myöskään yhteisön saamasta osuuskunnan osuuspääomalle, sijoitusosuudelle ja lisäosuudelle maksamasta korosta, kotimaisen säästöpankin kantarahasto-osuudelle ja lisärahastosijoitukselle maksamasta voitto-osuudesta ja korosta eikä keskinäisen vakuutusyhtiön ja vakuutusyhdistyksen maksamasta takuupääoman korosta. Verovapauden edellytyksenä on, että yhteisön kotipaikka on Euroopan talousalueella ja *hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annettu neuvoston direktiivi 2011/16/EU* tai jokin sopimus virka-avusta ja tietojenvaihdosta veroasioissa Euroopan talousalueella koskee osingonsaajan kotivaltiota. Lisäksi edellytyksenä on, että lähdeveroa ei osingonsaajan selvityksen mukaan tosiasiallisesti voida kokonaisuudessaan hyvittää osingonsaajan asuinvaltiossa Suomen ja osingonsaajan asuinvaltion välillä kaksinkertaisen verotuksen poistamisesta tehdyn sopimuksen perusteella.

Voimassa oleva laki

13 §

Verotusmenettelystä annetun lain mukaisessa järjestyksessä verotetaan:

3) Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa asuvan «rajoitetusti» «verovelvollisen» luonnollisen henkilön vaatimuksesta osinko, jos:

a) jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten keskinäisestä avusta välittömien verojen ja vakuutusmaksuista perittävien verojen alalla annettu neuvoston direktiivi 77/799/ETY tai jokin sopimus virka-avusta ja tietojenvaihdosta veroasioissa Euroopan talousalueella koskee osingonsaajan kotivaltiota; ja

13 §

Verotusmenettelystä annetun lain mukaisessa järjestyksessä verotetaan:

3) Euroopan talousalueeseen kuuluvassa valtiossa asuvan rajoitetusti verovelvollisen luonnollisen henkilön vaatimuksesta osinko, jos:

a) *hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annettu neuvoston direktiivi 2011/16/EU* tai jokin sopimus virka-avusta ja tietojenvaihdosta veroasioissa Euroopan talousalueella koskee osingonsaajan kotivaltiota; ja

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sitä sovelletaan kuitenkin jo 1 päivästä tammikuuta 2013.

3.

Laki

ulkomaisten väliyhteisöjen osakkaiden verotuksesta annetun lain 2 a §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan ulkomaisten väliyhteisöjen osakkaiden verotuksesta annetun lain (1217/1994) 2 a §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 680/2008, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

2 a §

Euroopan talousalueella tai verosopimusvaltiossa asuvia yhteisöjä koskevat tarkemmat määräykset

Tätä lakia ei sovelleta ulkomaiseen yhteisöön, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa tai 2 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa valtiossa, edellyttäen, että jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten keskinäisestä avusta välittömien verojen ja vakuutusmaksuista perittävien verojen alalla annettu neuvoston direktiivi 77/799/ETY koskee kyseistä valtiota tai että

Ehdotus

2 a §

Euroopan talousalueella tai verosopimusvaltiossa asuvia yhteisöjä koskevat tarkemmat määräykset

Tätä lakia ei sovelleta ulkomaiseen yhteisöön, jonka kotipaikka on Euroopan talousalueeseen kuuluvassa tai 2 §:n 3 momentin 2 kohdassa tarkoitettussa valtiossa, edellyttäen, että *hallinnollisesta yhteistyöstä verotuksen alalla ja direktiivin 77/799/ETY kumoamisesta annettu neuvoston direktiivi 2011/16/EU* koskee kyseistä valtiota tai että kyseisen valtion kanssa on sovittu viranomaisten välisestä

kyseisen valtion kanssa on sovittu viranomaisten välisestä tietojenvaihdosta veroasioissa, joka yhdessä sopimusvaltioiden sisäisen lainsäädännön kanssa mahdollistaa tämän lain soveltamisen kannalta riittävän tietojenvaihdon. Lisäksi edellytetään, että yhteisö on todellisuudessa asettautunut asuinvaltioonsa ja tosiasiallisesti harjoittaa siellä taloudellista toimintaa.

tietojenvaihdosta veroasioissa, joka yhdessä sopimusvaltioiden sisäisen lainsäädännön kanssa mahdollistaa tämän lain soveltamisen kannalta riittävän tietojenvaihdon. Lisäksi edellytetään, että yhteisö on todellisuudessa asettautunut asuinvaltioonsa ja tosiasiallisesti harjoittaa siellä taloudellista toimintaa.

—————
Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 . Sitä sovelletaan kuitenkin jo 1 päivästä tammikuuta 2013.